

Please note that the original language version of this page [pt](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Swipe to change

Portuguese**Лихви**

Portugal

1 Законната лихва регламентирана ли е в държавата членка? Ако това е така, какво е определението за „законна лихва“ в държавата членка?

Законна лихва

Да, португалското законодателство предвижда законни лихвени проценти.

Лихвата може да бъде определена от страните или установена по закон. Когато тя се определя от страните, се нарича договорна лихва. **Когато е установена по закон, се нарича законна лихва.**

Както договорната, така и законната лихва може да бъде от **граждански или търговски характер**.

Предназначение на лихвата

Като цяло съществуват два вида лихви: възнаградителна лихва (напр. платима по заем) и наказателна (мораторна) лихва (напр. лихва за неизпълнение на задължение).

Законна лихва за неизпълнение на задължение за плащане

Когато длъжник **изпадне в забава при изпълнението на парично задължение**, по правило **дължимото обезщетение за забава е в размер на законната лихва**, начислявана от датата, на която длъжникът е изпаднал в забава. Парично задължение е задължението за плащане на определена парична сума на друга страна.

Момент на изпадане в забава

Счита се, че длъжникът изпада в забава, след като бъде приканен по съдебен или извънсъдебен ред да изпълни задължението.

Три са случаите обаче, при които се счита, че длъжникът е изпаднал в забава, независимо от това дали му е изпратена покана:

ако задължението е срочно;

ако задължението е възникнало вследствие на незаконно действие;

ако длъжникът избягва получаването на поканата; в такъв случай се счита, че длъжникът е уведомен на датата, на която по правило поканата е трябвало да му бъде връчена.

Ако вземането не е ликвидно, не е налице неизпълнение, докато то не стане ликвидно, освен ако неликвидността е по вина на длъжника. Ако длъжникът е отговорен за незаконно действие или риск, се счита, че е изпаднал в забава от датата, на която му е връчена покана за доброволно изпълнение, освен ако вече е изпаднал в забава съгласно посоченото в първата част от тази точка.

Погасяване или цесия (прехвърляне) на вземане от лихва

След възникването му задължението за лихва не е непременно зависимо от главното вземане. Всяко от тези две вземания може да бъде прехвърлено или погасено независимо от другото.

Разпределение на частични плащания

В националното законодателство са установени следните правила във връзка с разпределението на плащанията:

i) Когато в допълнение към главницата длъжникът трябва да заплати разноски или лихва или трябва да обезщети заемодателя в резултат на неизпълнение на задължение за плащане, то плащане, което не е достатъчно, за да покрие общо дължимата сума, се разпределя така, че да се погасят най-напред разноските, след това обезщетението, лихвите и най-после главницата;

ii) Главницата се погасява последна, освен ако кредиторът се съгласи на друго.

Лихва върху лихвата

В някои случаи върху обикновената лихва може да бъде начислявана наказателна лихва (сложна лихва).

За да се начисли допълнителна лихва върху лихвата, трябва да е налице някое от следните обстоятелства:

или длъжникът трябва да бъде уведомен по съдебен ред да капитализира начислената лихва, или той трябва да изплати лихвата, в противен случай тя ще бъде капитализирана.

Може да бъде капитализирана само лихва, съответстваща на минимален срок от една година. Тези ограничения спрямо сложната лихва са неприложими, ако противоречат на конкретните разпоредби или практики в съответния отрасъл (като напр. в случая на заеми, отпускани от финансови институции съгласно специални норми).

Съгласно националната съдебна практика върху наказателна лихва не може да се начислява наказателна лихва. Съответно върху законна лихва, дължима в резултат на забава по парично задължение, по принцип не може да се начислява лихва. Това правило не засяга вариациите на тълкуването му в съдебната практика, нито предвидената от закона възможност за прилагане на задължителни имуществени санкции, когато изплащането на парична сума е разпоредено със съдебно решение.

2 Ако е предвидена законна лихва, какъв е нейният размер/ставка и какво е правното основание за прилагането му/й? Ако са предвидени различни ставки на законната лихва, какви са обстоятелствата и условията за тяхното прилагане?

Законните лихвени проценти са различни в зависимост от това дали се отнасят до **лихва по граждански или търговски сделки**.

Законна лихва по граждански сделки

Законната лихва по граждански сделки се определя със съвместна министерска заповед за прилагане (*Portaria*) на министрите на правосъдието и на финансите в съответствие с член 449, параграф 1 от португалския Граждански кодекс (*Código Civil*). Към момента на изготвяне на настоящата информация лихвените проценти по граждански сделки са определени с Министерска заповед за прилагане № 291/03 от 8.4.2003 г., която е все още в сила.

Законна лихва по търговски сделки

Законната лихва по търговски сделки обикновено се дължи за вземания на търговски дружества, еднолични търговци или юридически лица, и по-специално по видовете вземания, упоменати в Законодателно постановление № 62/2013 от 10.5.2013 г., което е посочено по-долу.

Законната лихва по търговски сделки се определя със съвместна министерска заповед за прилагане на министрите на правосъдието и на финансите в съответствие с член 102, параграфи 3—5 от португалския Търговски кодекс (*Código Comercial*). Към момента на съставяне на настоящия текст през декември 2015 г. определянето на лихвата по търговски сделки се урежда с Министерска заповед за прилагане № 277/13 от 26.8.2013 г., съгласно която лихвените проценти за търговски сделки се определят всяко полугодие.

Размерът на всеки от лихвените проценти по търговски сделки, посочени в Министерска заповед за прилагане № 277/13 от 26.8.2013 г., се определя с обявление на Генерална дирекция „Държавна хазна и финанси“ (*Direcção Geral do Tesouro e Finanças*), което се публикува в Държавен вестник (*Diário da República*), серия II, до 15 януари и до 15 юли всяка година.

Министерска заповед за прилагане № 277/13 от 26.8.2013 г. предвижда два вида наказателни лихвени проценти по търговски сделки, които са различни в зависимост от съответните сделки:

Първият вид лихвен процент се прилага към забави на плащания, свързани с търговски сделки между дружества или между дружества и държавни структури, по смисъла на Законодателно постановление № 62/2013 от 10.5.2013 г.;

Вторият вид е допълнителният процент наказателна лихва, приложим към други операции и свързан с вземания на търговски дружества, еднолични търговци или юридически лица, по смисъла на член 102, параграф 3 от португалския Търговски кодекс.

Законните лихвени проценти, както по граждански, така и по търговски сделки, с времето се променят. Поради тази причина изчислението на лихвата следва да отчита различните ставки, приложими за всяка част от срока на неизпълнение на задължението за плащане.

От практически съображения тук са споменати само законните лихвени проценти за последните години. Съдържанието на настоящия информационен лист има единствено индикативен характер и не може да замени справките с приложимото национално законодателство за всеки отделен случай.

Към законната лихва се добавя задължителна допълнителна лихва от 5 %, която се дължи, ако плащането на паричната сума е разпоредено със съдебно решение. В такъв случай автоматично се дължи годишна лихва от 5 % — без за тази цел да е необходимо каквото и да било друго съдебно решение — считано от датата на влизане в сила на решението. Тази задължителна имуществена санкция се добавя към наказателната лихва, ако е приложимо, или към дължимото обезщетение в съответствие с член 829а, параграф 4 от португалския Граждански кодекс.

Законната лихва от 5 август 1980 г. до днес е, както следва:

От 5.8.1980 г. до 22.5.1983 г. [(1021 дена) — Законодателно постановление № 200-C/80 от 24.6.1980 г. и Министерска заповед за прилагане № 447/80 от 31.7.1980 г.]	15 %
От 23.5.1983 г. до 28.4.1987 г. [(1437 дена) — Министерска заповед за прилагане № 581/83 от 18.5.1983 г.]	23 %
От 29.4.1987 г. до 29.9.1995 г. [(3076 дена) — Министерска заповед за прилагане № 339/87 от 24.4.1987 г.]	15 %
От 30.9.1995 г. до 16.4.1999 г. [(1295 дена) — Министерска заповед за прилагане № 1171/95 от 25.9.1995 г.]	10 %
От 17.4.1999 г. до 30.4.2003 г. [(1475 дена) — Министерска заповед за прилагане № 263/99 от 12.4.1999 г.]	7 %
От 1.5.2003 г. [Министерска заповед за прилагане № 291/03 от 8.4.2003 г.]	4 %

Законните лихвени проценти по търговски сделки от 28 септември 1995 г. до днес са, както следва:

От 28.9.1995 г. до 16.4.1999 г. (Министерска заповед за прилагане № 1167/95 от 23.9.1995 г.)	15 %
От 17.4.1999 г. до 30.9.2004 г. (Министерска заповед за прилагане № 262/99 от 12.4.1999 г.)	12 %
От 1.10.2004 г. до 31.12.2004 г. (Обявление № 10097/04 от 30.10.2004 г. на Генерална дирекция „Държавна хазна“ (<i>Direcção-Geral do Tesouro</i> или „DGT“))	9,01 %
Първа половина на 2005 г. (Министерска заповед за прилагане № 597/2005 от 19.7 и Обявление № 310/2005 на DGT от 14.1.2005 г.)	9,09 %
Втора половина на 2005 г. (Обявление № 6923/2005 на DGT от 10.7.2006 г.)	9,05 %
Първа половина на 2006 г. (Обявление № 240/2006 на DGT от 11.1.2006 г.)	9,25 %
Втора половина на 2006 г. (Обявление № 7706/2006 на DGT от 10.7.2006 г.)	9,83 %
Първа половина на 2007 г. (Обявление № 191/2007 на DGT от 5.1.2007 г.)	10,58 %
Втора половина на 2007 г. (Обявление № 13665/2007 на Генерална дирекция „Държавна хазна и финанси“ (<i>Direcção-Geral do Tesouro e Finanças</i> или „DGTF“) от 30.7.2007 г.)	11,07 %
Първа половина на 2008 г. (Обявление № 2152/2008 на DGTF от 29.1.2008 г.)	11,20 %
Втора половина на 2008 г. (Обявление № 19995/2008 на DGTF от 14.7.2008 г.)	11,07 %
Първа половина на 2009 г. (Обявление № 1261/2009 на DGTF от 14.1.2009 г.)	9,50 %
Втора половина на 2009 г. (Обявление № 12184/2009 на DGTF от 10.7.2009 г.)	8 %
Първа половина на 2010 г. (Обявление № 597/2010 на DGTF от 4.1.2010 г.)	8 %

Втора половина на 2010 г. (Обявление № 13746/2010 на DGTF от 12.7.2010 г.)	8 %
Първа половина на 2011 г. (Обявление № 2284/2011 на DGTF от 21.1.2011 г.)	8 %
Втора половина на 2011 г. (Обявление № 14190/2011 на DGTF от 14.7.2011 г.)	8,25 %
Първа половина на 2012 г. (Обявление № 692/2012 на DGTF от 17.1.2012 г.)	8 %
Втора половина на 2012 г. (Обявление № 9944/2012 на DGTF от 24.7.2012 г.)	8 %
Първа половина на 2013 г. (Обявление № 584/2013 на DGTF от 11.7.2013 г.)	7,75 %
Втора половина на 2013 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013 (<i>Decreto-lei</i>) [Обявление № 11617/2013 на DGTF от 17.9.2013 г.]	8,50 %
Други операции (Обявление № 10478/2013 на DGTF от 23.8.2013 г.)	7,50 %
Втора половина на 2014 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,25 %
Други операции (Обявление № 1019/2014 на DGTF от 24.1.2014 г.)	7,25 %
Втора половина на 2014 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,15 %
Други операции (Обявление № 8266/2014 на DGTF от 16.7.2014 г.)	7,15 %
Втора половина на 2015 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,05 %
Други операции (Обявление № 563/2015 на DGTF от 19.1.2015 г.)	7,05 %
Втора половина на 2015 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,05 %
Други операции (Обявление № 7758/2015 на DGTF от 14.7.2015 г.)	7,05 %
Втора половина на 2016 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,05 %
Други операции (Обявление № 890/2016 на DGTF от 6.1.2016 г.)	7,05 %
Втора половина на 2016 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,00 %
Други операции (Обявление № 86741/2016 на DGTF от 30.6.2016 г.)	7,00 %
Втора половина на 2017 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,00 %
Други операции (Обявление № 2583/2017 на DGTF от 3.1.2017 г.)	7,00 %
Втора половина на 2017 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,00 %
Други операции (Обявление № 8544/2017 на DGTF от 29.6.2017 г.)	7,00 %
Първа половина на 2018 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,00 %
Други операции (Обявление № 1989/2018 на DGTF от 3.1.2018 г.)	7,00 %
Втора половина на 2018 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,00 %
Други операции (Обявление № 9939/2018 на DGTF от 28.6.2018 г.)	7,00 %
Първа половина на 2019 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,00 %
Други операции (Обявление № /2019 на DGTF от 2.1.2019 г.)	7,00 %
Втора половина на 2019 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,00 %
Други операции (Обявление № 11571/2019 на DGTF)	7,00 %
Първа половина на 2020 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,00 %
Други операции (Обявление № 1568/2020 на DGTF)	7,00 %
Втора половина на 2020 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,00 %

Други операции (Обявление № 1568/2020 на DGTF)	7,00 %
Първа половина на 2021 г. Операции, обхванати от Законодателно постановление № 62/2013	8,00 %
Други операции [Обявление № 1568/2021 на DGTF]	7,00 %

3 Ако е необходимо, налице ли е допълнителна информация относно начина на изчисляване на законната лихва?

Допълнителна информация за начина на изчисляване на законния лихвен процент може да бъде намерена на уебсайта на Генерална дирекция „Държавна хазна и финанси“ на Министерството на правосъдието.

<http://www.dgtf.pt/avisos-e-circulares/taxas-de-juros-moratorios>

4 Предоставя ли се безплатен онлайн достъп до правното основание, посочено по-горе?

Онлайн достъпът до уебсайта, посочен в отговора на въпрос 3, е безплатен.

Законодателство в областта

Граждански кодекс https://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis

Търговски кодекс https://www.igf.gov.pt/leggeraldocs/CODIGO_COMERCIAL_LIVRO_1.htm

Министерско постановление за прилагане No 291/2003 <https://dre.pt/pesquisa/-/search/223663/details/maximized>

Предупреждение

Информацията, съдържаща се в настоящия информационен лист, е обща и неизчерпателна. Тя не обвързва звеното за контакт, Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, съдилищата или други лица. Тя няма за предназначение да замени справките с действащото приложимо законодателство.

Последна актуализация: 20/08/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.